

Uudenkaarlepyyn kulttuurikasvatussuunnitelma 3.0

Päivitetty keväällä 2023

MITÄ? Kulttuurikasvatussuunnitelma on yhteenveto konkreettisista aktiviteeteista, jotka tarjoavat kulttuurista yleissivistystä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa oleville lapsille ja nuorille Uudessakaarlepyssä. Suunnitelman pohjan muodostavat kunnan ja alueen oma kulttuuritarjonta ja kulttuuriperinteet, mutta kulttuuria esitellään myös laajemmin. Suunnitelmaan sisältyy myös vuosisuunnitelma merkkipäivistä ja vähimmäisvaatimuksia koskeva tarkistuslista. Kulttuurikasvatussuunnitelma perustuu lähinnä seuraaviin perusopetuksen opetussuunnitelman osaamisalueisiin: *Kulttuurien osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)*, *Monilukutaito (L4)* ja jossain määrin myös *Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)*. Kulttuurikasvatussuunnitelmaan sisältyy tietenkin myös laaja-alainen osaamisalue *Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)*. Varhaiskasvatuksen oppimisen alueet perustuvat varhaiskasvatussuunnitelman osiin Kielten rikas maailma, Ilmaisun monet muodot ja Minä ja meidän yhteisömme.

MITEN? Kulttuurikasvatussuunnitelma toteutetaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen, koulun, kirjaston, kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnan sekä kulttuuritoimijoiden kanssa. Oppilaiden on suunnitelman puitteissa tarkoitus kokea, osallistua vuorovaikutteisesti, olla luovia, luoda itse ja etsiä tietoa kulttuurin eri muodoista. Toimintaa on päiväkot- ja kouluympäristössä sekä niiden ulkopuolella ja eri ainekokonaisuuksissa.

MIKSI? Kun kulttuuri tuodaan osaksi lasten arkipäivää, voidaan turvata yhdenvertainen mahdollisuus kulttuuriosaamisen varhaiselle kehitykselle. Kulttuurikasvatussuunnitelma auttaa toteuttamaan yleisen opetussuunnitelman tavoitteita, ja se on varhaiskasvatuksen ja koulun pedagogien pitkäaikainen työkalu.

VI	Aktiviteetti/aihe	Toteutus/menetelmä Avainsanat	Yhteistyökumppani	Kommentit Toimintatapa
0-2	Ensimmäinen kirjastokorttini :)	Tietoa kirjastosta ja satutunti (lukutaidon kehittäminen, tiedonhaku)	Uudenkaarlepyyn kirjastot	Ensimmäinen kontakti kirjastoon. Kirjasto lähettää kirjastokorttihakemuksen koulujen uusille oppilaille.
	Taidetyöpaja / vierailu ateljeessa tai käsityöläisen luona	Taiteilijan/käsityöläisen vierailu tai vierailu ateljeessa. (Mielikuvitus, seikkailu, käsityö, visuaalinen ilmaisu, kuvien tulkinta)	Paikalliset toimijat / Novia	Taideaineen opettaja ottaa yhteyttä taiteilijaan/käsityöläiseen. (esim. Nykarleby Hemslojd r.f., YA! tai Novia)
	Sanataide ja kerronta, kirjailijavierailu	Työpaja (esim. sadut, riimit ja lorut, paikalliset kertomukset, tarinoiden kerronta)	Ulkopuolinen toimija tai kontaktit Kirjaston/ Kulttuuri & Vapaa-ajan kautta.	Äidinkielenopettaja ottaa yhteyttä sanataiteilijaan/kirjailijaan. Kirjasto / Kulttuuri & Vapaa-aika auttaa tarvittaessa. Mahd. Kulttuuria koulussa -hankkeena.
	Tutustuminen lähiympäristön kulttuuriperintöön; kotiseutumuseo ja muistomerkit	Vierailu esim. kotiseutumuseossa ja /tai muistomerkillä lähiympäristössä (kulttuurinen lähiympäristö, kulttuuriperintö)	Kotiseutumuseot, aktiiviset paikallistuntijat, Kulttuuri & Vapaa-aika	Koulun maantieteellinen sijainti ratkaisee, missä museossa ja/tai muistomerkillä käydään tutustumassa lähiympäristöön ja historiaan. Opettaja ottaa yhteyttä paikallismuseoon tai muuhun paikalliseen osapuoleen. Yhteystiedot osoitteessa www.nykarleby.fi tai www.museiportalosterbotten.fi
	Musiikkikonsertti / teatteriesitys	Vierailu koulussa tai vierailu teatterissa/konsertissa (esiintymisen harjoittelu, erilaiset kulttuuriset ilmaisutavat)	Ulkopuolinen toimija; Wava-opisto, Novia, teatteriryhmät tai Kulttuuri & Vapaa-ajan kontaktit	Ajankohtaisen tarjonnan mukaan. Koulu järjestää itse tai osallistuu Kulttuuri & Vapaa-ajan tai muun osapuolen koordinoimaan tarjontaan.
	Topelius-satu	Satutunti kirjastossa (kulttuuriperintö, mielikuvitus, jokaisella tekstillä on tekijä ja tarkoitus)	Kirjasto	Uudenkaarlepyyn viikon jälkeen. Opettaja varaa ajan ryhmälleen.
	Kirjavinkkaus	Kirjavinkkaus luokalle (pohditaan fiktiivisen ja todellisen elämän eroa, kehitetään kriittistä lukemista)	Kirjasto	Opettajat varaavat ajan luokalleen ein.fi-sivun kyselylomakkeen kautta toukokuussa. Kirjasto laatii vuosikellon. 2 krt/jakson aikana

3-6	Vierailu Kuddnäsin museossa	Miniaikamatka (kulttuuri nyt ja ennen, kulttuuriperintö, historia)	Kuddnäsin museo / Kulttuuri & Vapaa-aika	Opettaja varaa ajan luokalleen (kuddnas@nykarleby.fi) miniaikamatkalle.
	Kirjavinkkaus	Kirjavinkkaus luokalle tai kirjastossa (tulkitaan ja tarkastellaan kriittisesti erilaisia tekstejä, opitaan fiktion ja faktan ero)	Kirjasto	Vähintään 2 krt/jakso. Opettajat varaavat ajan luokalleen ein.fi-sivun kyselylomakkeen kautta toukokuussa. Kirjasto laatii vuosikellon.
	Sanataide ja kerronta, kirjailijavierailu	Sanataiteen/kerronnan tai kirjoittamisen työpaja. (kannustetaan ilmaisemaan itseään eri tavoilla – kielenkäyttäjä, mielikuvitus, kielelliset juuret)	Ulkopuoliset toimijat tai kontaktit Kirjaston / Kulttuuri & Vapaa-ajan kautta.	Äidinkielenopettaja ottaa yhteyttä sanataiteilijaan/kirjailijaan. Kirjasto / Kulttuuri & Vapaa-aika auttaa tarvittaessa. Mahd. Kulttuuria koulussa -hankkeena.
	Taidenäyttely	Vierailu Raatihuonegallerian, Kirkkokatu 4, näyttelyssä tai muussa paikallisessa galleriassa. (taiteen kokeminen ja tulkinta)	Kulttuuritoiminta / Kulttuuri & Vapaa-aika tai muu toimija	Opettaja valitsee näyttelyn ja varaa ajan luokalle, joka käy näyttelyssä yhdessä opettajan ja museoamanuenssin tai taiteilijan kanssa. Tietoa Raatihuonegallerian näyttelyistä saa osoitteesta www.nykarleby.fi tai sähköpostitse kultur@nykarleby.fi
	Musiikki/Teatteri	Vierailu koulussa tai ulkopuolella (kulttuurin kokeminen ja tulkinta, kannustetaan käyttämään kehoa tunteiden, mielipiteiden ja ajatusten ilmaisemiseen)	Ulkopuolinen toimija; Wava-opisto, Novia, teatteriryhmät tai kontaktit Kulttuuri & Vapaa-ajan kautta	Ajankohtaisen tarjonnan mukaan. Koulu järjestää itse tai osallistuu Kulttuuri & Vapaa-ajan tai muun osapuolen koordinoimaan tarjontaan.
	Erikoismuseo	Paikallinen tai alueellinen. (kulttuuriperintö, paikalliset erityispiirteet, erityisaiheet)	Eri museot	Esim. Nanoq Pietarsaareissa (sopii vl 4, kun he lukevat Islannista ja Grönlannista), yksityis- ja erikoismuseot, (esim. maatalousmuseo, nukke- ja tonttumuseo, koulumuseo). Opettaja ottaa yhteyttä museoon ja varaa vierailuajan. Tietoa osoitteesta: www.museiportalosterbotten.fi Huomaa myös digitaaliset aineistot esim. www.kulturosterbotten.fi

	Monikulttuurisuus, suvaitsevaisuus, monimuotoisuus	Vierailu koulussa (kulttuurit, kielet, ihmisoikeudet, uskonto, juhlapyhät, eri perinteiden ja kulttuurien vertailu, kansainvälinen yhteistyö)	Kredu, Kulttuuri & Vapaa-aika, Nykarleby Flyktingvänner rf, yksityishenkilö tai muu osapuoli	Koulu päättää, miten vierailu toteutetaan. Muunmaalaisten yksityishenkilöiden vierailu, ESC-vapaaehtoiset (European Solidarity Corps), jotka tulevat Kulttuuri & Vapaa-ajan kautta (Kulttuuri & Vapaa-ajan vuosittainen kysely ESC-vapaaehtoisten vierailusta kouluihin) tai Kredun opiskelijan/ opiskelijaryhmän vierailu. Koulu ottaa itse yhteyttä yksityishenkilöihin tai Kredun.
	Kansankulttuuri	Kansanmusiikki, kansantanssi, kansallispuku, aineeton kulttuuriperintö, paikalliset juhlaperinteet (kulttuuriperinnön tunnistaminen ja arvostaminen)	Opettaja tai ulkopuolinen, esim. BARK, kouluympäristössä tai ulkopuolella.	Toteutetaan omassa oppimisympäristössä tai sen ulkopuolella. Oman henkilökunnan tai ulkopuolisten toimijoiden kanssa.
	Kirjasto-opetus ja tiedonhaku	Kirjastovierailu (opitaan käyttämään eri lähteitä ja hakukoneita) Äänikirjat	Kirjasto	VI 5-6. Opettaja ottaa yhteyttä kirjastoon hyvissä ajoin ennen vierailua

Vuosisuunnitelma – merkkipäivät ja tapahtumat

Lukuvuosi	VI	Merkkipäivä/tapahtuma	Toteuttamistapa	Yhteistyökumppani	Kommentit
Elokuu	0-2	Tutustutaan Topelius-satuun	Satutunti/esite	Kirjasto	Uudenkaarlepyyn viikko
	0-9, TG	Uudenkaarlepyyn viikko		Kulttuuri & Vapaa-aika	
Syyskuu	3-9, TG	Kirjailijapäivä 5.9. Uusikaarlepyy perustettiin 7.9.1620 Read hour		Mahd. Nykarleby Företagare r.f., Concordia, NIC ym.	
Lokakuu	0-9 0-1	Aleksis Kiven päivä 10.10. YK:n päivä 24.10. Satupäivä 18.10.	Teematyö Satutunnit	Kirjasto	
Marraskuu	0-6 0-9, TG	Ruotsalaisuuden päivä 6.11. Lapsen oikeuksien päivä 20.11.	Kirjavinkkaus aiheesta	Kirjasto	Pohjoismainen kirjallisuusviikko
Joulukuu	0-9, TG 0-9, TG 3-6	Itsenäisyyspäivä 6.12. Jean Sibeliuksen päivä, suomalaisen musiikin päivä 8.12. Joulua odotellessa	6.-luokkalaisten itsenäisyysjuhla Suomenkielinen jouluyhteislauluilta	Kulttuuri/Kuddnäs	Metsäkulman oppilaat osallistuvat
Tammikuu	3-9, TG	Topeliusjuhla 14.1.		Kulttuuri & Vapaa-aika	
Helmikuu	0-9, TG	Runebergin päivä 5.2, Saamelaisten kansallispäivä 6.2. Kalevalan päivä 28.2.			
Maaliskuu	0-9, TG	Minna Canthin päivä 19.3. Maailman tarinankerrontapäivä (kevätpäiväntasaus) Kansainvälinen Downin syndrooma -päivä 21.3.			
Huhtikuu	0-9, TG	Mikael Agricolan päivä (suomen kielen päivä) 9.4. Veteraanipäivä 27.4.		Kulttuuri & Vapaa-aika	

		Lukuviikko, (viikko 16)	Koulussa	Lukukeskus / kirjasto	Lukukeskus jakaa vinkkejä ja ideoita
Toukokuu		Kansainvälinen museopäivä 18.5., Kuddnäs aukeaa		Kulttuuri & Vapaa-aika	

Tämä kulttuurisuunnitelma on kolmas (2016, 2019 ja 2023) Uudenkaarlepyyn kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelma ja sisältää kokonaisuudessaan sekä varhaiskasvatuksen, luokat 0-9 sekä kaupungin toisen asteen koulun, Topeliusgymnasiet. Tässä käännetyssä versiossa on mukana ainoastaan ne osat, joihin on tarjolla opetusta suomeksi Uudessakaarlepyyssä eli luokat 0-6.

Uusin kulttuurikasvatussuunnitelma on hyväksytty kaupungin hyvinvointilautakunnassa (välfärdsnämnden) 20.4.2023 ja tämä käännös on tehty 6.9.2023.